

Innenfor eller utenfor? Høyrevridde alternative medier og forhandling om grenser i den journalistiske institusjonen

Inside or outside? Right-wing alternative media and boundary work in the Norwegian journalistic institution

Karoline Andrea Ihlebæk

Førsteamanuensis, Institutt for journalistikk og mediefag, OsloMet – storbyuniversitetet
ihlebæk@oslomet.no

Tine Ustad Figenschou

Professor, Institutt for journalistikk og mediefag, OsloMet – storbyuniversitetet
tineuf@oslomet.no

Sammendrag

Høyrevridde alternative medier, som *Document* og *Resett*, har utmerket seg i den norske offentligheten gjennom markant mediekritikk og omdiskuterte redaksjonelle praksiser. I denne artikkelen undersøker vi hva som skjedde når disse aktørene søkte seg inn mot den journalistiske institusjonen gjennom medlemskap i profesjonelle presse- og bransjeforeninger. I artikkelen utforsker vi først motivene for å søke, handlinger kunne framstå som paradoksale grunnet søkerens antagonistiske posisjon og rolle som mediekritikere, før vi deretter utforsker begrunnelsene for avgjørelsene i Norsk Redaktørforening (NR) og Mediebedriftenes Landsforening (MBL). Teoretisk tar artikkelen utgangspunkt i journalistikken som en institusjon og hvordan grenseforhandling foregår i en hybrid medie verden. Vi diskuterer hvordan kontroversene som oppsto må sees i lys av kontinuerlige grensedragninger i den norske journalistiske institusjonen, men også hvordan alternativmediene representerer en ny type utfordrer. I analysen viser vi hvordan symbolske og materielle ressurser sto på spill, og hvordan regulative og normative institusjonelle regler ble fortolket av ulike aktører.

Nøkkelord

Alternative medier, journalistikk, institusjoner, grenser, Norsk Redaktørforening, Mediebedriftenes Landsforening, Resett, Document

Abstract

Right-wing alternative media, such as *Document* and *Resett*, have become known in the Norwegian public for their vocal media criticism and disputed editorial practices. In this article we examine what happened when these actors applied for membership of professional press and industry associations. We explore why alternative media applied, a move that might seem paradoxical due to their antagonistic position and role as media critics, and the rationale for the decisions by the Norwegian Editorial Association and the Norwegian Business Association. Theoretically, the article is inspired by a perspective on journalism as an institution and how boundary work takes place in a hybrid media world. We situate the study in a historical context consisting of ongoing boundary struggles, but also point out why alternative media can be seen as a novel challenger. In the analysis, we show how symbolic and material resources were at stake, and how different regulative and constitutive institutional rules were understood by different actors.

Keywords

Alternative media, journalism, institutions, boundaries, Association of Norwegian Editors, Norwegian Media Businesses' Association, Resett, Document

Innledning

Denne artikkelen tar for seg framveksten av høyrevridde alternative medier i den norske mediesektoren og hvordan grensene mellom profesjonelle og alternative aktører forhandles på et institusjonelt nivå. Historisk sett har utviklingen av den profesjonelle journalistikken i Norge vært preget av en rekke gresnedragninger mot aktører i journalistikkens randsone, som for eksempel typografer, avistegnere, grafikere og informasjonsarbeidere (Ottosen, 2004; Raaum, 1999). I lys av digitaliseringen de siste tiårene har det både i Norge og internasjonalt vokst fram en rekke nye aktører som opererer i yttergrensene av journalistikken (Carlson, 2017; Eldridge, 2018). I denne artikkelen er vi spesielt interessert i fenomenet «alternative medier» (Holt et al., 2019). Denne typen innholdsprodusenter kjennetegnes ved at de er semiprofesjonelle aktører, med en tydelig ideologisk profil, og et ofte uavklart forhold til journalistikkens etiske retningslinjer. Andre viktige markører er at alternativmediene inntar en antagonistisk posisjon mot det etablerte, og at de utfordrer journalistikkens autoritet gjennom mediekritikk (Cushion et al., 2021; Figenschou & Ihlebæk, 2019; Heft et al., 2020). De representerer dermed en spesifikk type utfordrer som konkurrenter og oppo- nenter. I en norsk kontekst har de mest toneangivende høyrevridde aktørene, *Resett* og *Document*, etablert seg i den norske offentligheten som kontroversielle motstemmer og aktive mediekritikere.

Utgangspunktet for denne studien er en vedtektsendring som ble gjort i Pressens Faglige Utvalg (PFU) i 2018. PFU er et klageorgan som er opprettet av Norsk Presseforbund (NP). Utvalget har som formål å sikre at de etiske standardene som står nedfelt i Vær varsom-plakaten (VVP), blir fulgt av norsk presse. Selvdømmeordningen utgjør en sentral del av den journalistiske institusjonen i en norsk kontekst og ivaretar pressens legitimitet, selvstendighet og autonomi. Før vedtektsendringen kunne alternative medier, blogger og podcaster som ikke tilhørte noen av medlemsorganisasjonene til Norsk Presseforbund, og dermed heller ikke støttet ordningen finansielt, bli innlemmet i ordningen hvis de ønsket det. Etter en økning av klager mot aktører med et uklart forhold til presseetikken og redaktøransvaret, så NP det som nødvendig å stramme inn på denne praksisen. Et viktig argument var at ressursene burde bli brukt på de medieorganisasjonene som var med på å støtte oppunder ordningen finansielt og prinsipielt. En annen bekymring var at useriøse aktører kunne utnytte ordningen for å låne legitimiteten til den profesjonelle journalistikken (Ihle- bæk & Figenschou, 2022). Etter omfattende diskusjoner vedtok et enstemmig styre endringen. Det førte til følgende formulering i vedtektene: «Alle redaktørstyrte medier som er tilknyttet Norsk Presseforbund kan klages inn til PFU» (Pressens Faglige Utvalg, 2020). Hovedregelen er at ansvarlig redaktør må være medlem i Norsk Redaktørforening og/eller mediet i en utgiverorganisasjon (Jensen, 2019).

I etterkant søkte redaktør i *Document*, Hans Rustad, og redaktør i *Resett*, Helge Lurås, om medlemskap i Norsk redaktørforening (NR) og sistnevnte også i Mediebedriftenes Landsforening (MBL). Blant en rekke norske mindre alternative medier på høyresiden er *Resett* og *Docu- ment* toneangivende, semiprofesjonelle publikasjoner. De har flest lesere, de er hyppig delt i sosiale medier og i størst grad omtalt i norske etablerte medier (Ihle- bæk & Nygaard, 2021; Nygaard, 2021). De har markert seg i den norske offentligheten ved å sette søkelys på temaer som mediekritikk, innvandring, islam og USA. Begge alternativmediene har flere ganger blitt kritisert for sine metoder, vinklinger og kommentarfelt, men har også en lojal leserskare (Ihle- bæk & Nygaard, 2021, Ihlebæk & Holter, 2021). Konklusjonen ble at Hans Rustad, redaktøren i *Document*, fikk sin søknad godkjent, mens Helge Lurås og *Resett* fikk avslag både i NR og MBL. Søknadene og utfallene fikk stor oppmerksomhet i presse-Norge og ble dekket behørig i søkernes egne publikasjoner. Søkerne, presseorganisasjonene og representanter fra norske

nyhetsmedier deltok i debatten, og det var stor uenighet om søkerne burde innlemmes, hva konsekvensene ville bli ved ulike utfall, og hvorvidt medlemskap ville svekke eller styrke institusjonen. Kritiske aktører satte spørsmålstegn ved om alternativmediene bedriver journalistikk (Waatland, 2019), og hva som var de egentlige motivene for søknadene (Furunes, 2019), og antydnet at høyrealternativmediene vil bruke pressens selvdømmeordning til «etisk rensking» av rasistisk, islamfiendtlig polariserende kampanjejournalistikk (Gaulin, 2018). På den andre siden argumenterte flere, både i mediebransjen og akademien, for at alternativmediene burde inkluderes i pressens selvdømmeordning gjennom opptak i NR (Lejon, 2018; Aftenposten, 2018; Skurdal, 2020). Hovedargumentene her var at en slik langvarig forpliktelse til å følge de samme reglene som resten av presseinstitusjonen kan virke disiplinerende, og fordi det er nødvendig at folk har et sted å klage. Det ble også stilt spørsmål om søknadsbehandlingen til NR (Brække et al., 2020). Det hersket altså ulike meninger om hvorvidt medlemskap ville svekke eller styrke institusjonen og dens legitimitet i offentligheten, og hvordan prosessen foregikk.

Sentrale spørsmål i denne artikkelen er hvorfor redaktørene fra alternativmediene, som aktivt har markert seg som utfordrere og mediekritikere, ønsket å bli medlem av etablerte foreninger, noe som i utgangspunktet kan virke som en paradoksal handling, samt hvordan foreningene reagerte. I artikkelen spør vi: *Hvilke motiver hadde alternative medieaktører for å søke om medlemskap i presseforeningene? Hvordan vurderte foreningene søknadene, og hva var grunnlaget for avgjørelsene?* Ved å utforske disse spørsmålene ønsker vi å belyse hvordan grenseforhandlinger foregår og forstås av begge parter, og hvilke materielle og symbolske ressurser som står på spill.

Metodisk bygger artikkelen på eliteintervjuer med de sentrale aktørene i prosessen. Vi argumenterer for at endringene i PFUs vedtekter og søknadsprosessene fungerer som en kritisk hendelse som gir innsikt i hvordan journalistikkens institusjonelle grenser forstås og forhandles. Vårt utgangspunkt er at å analysere kontroverser er nyttig for å avdekke underliggende dynamikker, strukturer og maktposisjoner i et felt (Fligstein & McAdam, 2011; Garud et al., 2007). Kritiske hendelser tvinger journalistikken til å stille spørsmålstegn ved hvordan institusjonens verdier, rutiner og praksiser bør være (Hanitzsch & Vos, 2017), og medfører at tatt-for-gitte handlinger og etablerte forståelser utfordres. I disse diskusjonene tydeliggjøres og reforhandles institusjonens regler (Carlson & Lewis, 2019; Zelizer, 1993). For forskere er slike kontroverser dermed verdifulle som utgangspunkt for å studere hvordan den etablerte journalistikken trekker grensene mellom legitime og illegitime aktører og praksiser, og hvordan aktørene på begge sider fortolker grensene og hverandre. Et viktig premiss for studien er at grenser ikke er statiske; tvert om er de konstruert og opprettholdt av spesifikke aktører i feltet. Grenser handler med andre ord om hvem som har makt til å definere disse, hvordan de er uttrykt gjennom ulike grensemarkører, og hvordan de blir forhandlet, utfordret og forsvart.

Teoretiske perspektiver

For å undersøke hvordan grenser forhandles og forsvares i det journalistiske feltet, er det nødvendig å gjøre rede for hva som utgjør kjernen av den journalistiske institusjonen. I den teoretiske delen skal vi først gå gjennom institusjonelle perspektiver på journalistikk, før vi gjør rede for hva som menes med «alternative medier» som en motpol til det etablerte.

Den journalistiske institusjonen og journalistikkens grenser

Hva som kjennetegner journalistikk som profesjon og institusjon, har lenge vært et omdiskutert tema i journalistikkforskningen. «Journalist» er ingen beskyttet tittel, og hva som skiller journalistikk fra ikke-journalistikk, har derfor vært et sentralt spørsmål for forskere og profesjonen selv (Carlson, 2015). Debatter om journalistikk er ofte knyttet til diskusjoner om avgrensning, aktualisert etter den digitale transformasjonen der flere kan produsere og distribuere innhold. Selv om journalistikkens grenser blir utfordret, betyr ikke det at journalistikken mangler «kjerne». I forskningen vektlegges nettopp hvordan journalistikken bygger på felles regler som muliggjør og begrenser profesjonell identitet (Cook, 2006; Hanitzsch & Vos, 2017; Ryfe, 2009; Vos, 2019), og som over tid blir internalisert og tatt for gitt (Ryfe, 2006). I tillegg til utviklingen av en journalistisk kultur og ideologi (Deuze, 2005) voktes og opprettholdes grensene for journalistikken av ulike strukturer og aktører i et gitt mediesystem, for eksempel presse- og bransjeforeninger, selvreguleringsordninger og medieombud, politiske ordninger for mediestøtte og journalistikkutdanningene, som forvalter både symbolske (legitimitet, tillit og innflytelse) og materielle (økonomi, akkreditering, tilgang) ressurser (Carlson, 2015; Ihlebæk & Figenschou, 2022).

Forskningen viser til samfunnsoppdraget som en helt sentral del av journalistikkens ideologi og legitimitet: at journalistikken er en kritisk og nødvendig funksjon i demokratiet, fordi den setter søkelys på makten i samfunnet, informerer borgerne og legger til rette for offentlig debatt (Sjøvaag, 2020). Innenfor institusjonsforskningen vektlegges det videre at selv om journalistikk kan utføres på ulikt vis i ulike kontekster og redaksjoner, finnes det tydelige fellestrekk (rutiner, regler og praksiser) på tvers av nyhetsorganisasjoner (Cook, 2006). Det peker mot at journalister har ritualisert og standardisert noen måter å møte tilbakevendende problemer på (Sjøvaag, 2020). For å forklare disse likhetstrekkene har journalistikkforskere latt seg inspirere av nyinstitusjonell teori (Ryfe, 2006, 2019a, 2019b). Studier innenfor denne tradisjonen viser hvordan journalistikken som institusjon bygger på regler som muliggjør og begrenser profesjonell journalistisk identitet (Hanitzsch & Vos, 2017; Ryfe, 2009; Vos, 2019).

Reglene oppsummerer normative forventninger og delte forståelser av journalistikken, dens arbeidsmetoder, samfunnsrolle, forpliktelser, verdier og koder. Ryfe (2006) deler inn i to hovedtyper: i) regulative regler (engelsk: *regulative rules*), som er *lover og retningslinjer* for hvordan journalistikk skal praktiseres, og ii) normative regler (engelsk: *constitutive rules*) som er *normative prinsipper og idealer* for hva journalistikken skal være (s. 205–206) – det som ofte refereres til som «samfunnsoppdraget» (se Sjøvaag, 2020, for diskusjon). Journalistikkens regler kan være formalisert og nedskrevet i lover, sentrale organisasjoners vedtekter og formålsparagrafer samt i kodifiserte presseetiske retningslinjer (Hafez, 2002; Laitila, 1995). De presseetiske retningslinjene fungerer som et særlig viktig referansepunkt i debatter om journalistisk autonomi og profesjonalisering (Ward, 2015, 2019). De etiske retningslinjene og håndhevingen av disse organiseres på ulikt vis internasjonalt, men noe som er felles på tvers av mediesystemer og landegrenser, er at de ofte inneholder en kombinasjon av de to regeltypene.

De siste årene har forskere advart mot at den journalistiske institusjonen er under økende press på grunn av vidtrekkende teknologiske, økonomiske og politiske endringer (Reese, 2021; Ward, 2019). I kjølvannet av disse endringene står journalistikken overfor tre grunnleggende utfordringer: i) Digitaliseringen har svekket de etablerte medieorganisasjonenes tradisjonelle inntektsgrunnlag, omlegging til digital økonomi krever ressurser og kompetanse, og globale teknologigiganter tar større deler av annonsemarkedet. ii) Digitaliseringen har endret journalistikkens produksjonspraksiser og distribusjonskanaler og svek-

ket skillet mellom profesjonelle, redaktørstyrte nyhetsmedier og andre (digitale) medieaktører. Nyhetsredaksjonene konkurrerer ikke bare med hverandre, men med et økende mangfold økonomisk og/eller politisk motiverte innholdsprodusenter som kjemper om publikum i et globalt mediemarked. iii) Mediebruken fragmenteres, og tilliten til etablerte redaktørstyrte nyhetsmedier utfordres i dette landskapet. Internasjonalt har forskere advart mot økende mistillit til både journalistikken og andre samfunnsinstitusjoner, selv om det må tas høyde for at det er store nasjonale forskjeller (Hanitzsch et al., 2018). Hvordan journalistikken som institusjon har møtt disse store utfordringene, og hva det har å si for makt-dynamikker i feltet, er omdiskutert. Mens noen forskere, ofte i en amerikansk kontekst, finner en institusjon i dyp krise (Reese, 2021), vektlegger andre at den journalistiske institusjonen er relativt tilpasningsdyktig, så lenge de overordnede prinsippene i journalistikken består (Ryfe, 2019a, 2019b). I denne artikkelen belyser vi hvordan høyrevridde alternative medier utgjør en ny type antagonistisk aktør som kritiserer den etablerte journalistikken, representerer sterke, politiserte vinklinger og utfordrer grensene for hvem som er innenfor eller utenfor den journalistiske institusjonen.

Alternative medier

Hvordan «alternative medier» skal defineres, har vært gjenstand for omfattende debatt i medieforskningen (Atton, 2002; Hamilton, 2000; Kenix, 2011), og grensene mellom profesjonelle og alternative aktører har aldri vært absolutte. I dagens medielandskap der terskelen for å etablere nye initiativer er lavere, er også grensene mer uklare enn før. Holt et al. (2019) foreslår en relasjonell tilnærming i sin definisjon som vektlegger at alternative medier tar en strategisk motposisjon og fremmer sin egen rolle som et korrektiv til de dominerende etablerte mediene. En slik posisjon kan uttrykkes på ulike måter og i ulike grader, f.eks. gjennom hvordan mediet presenterer seg selv i egen publisasjon, redaksjonelle praksiser og hvordan de posisjonerer seg i offentligheten (Heft et al., 2020; Mayerhöffer, 2021). Ofte blir begreper som «uavhengig» eller «alternativ» satt i sammenheng med en tydelig og politisert kritikk av samfunnets eliter og etablerte medier. Studier viser at kritikken fra alternative medieaktører rettes mot journalister på et individnivå (journalister som ikke utfører ikke jobben sin i henhold til idealene), men også på et strukturnivå (dårlig journalistikk skyldes kommersielle rammer eller politisk ideologi) (Figenschou & Ihlebæk, 2019). Kritikken kan også ta form som saksrettet eller personrettet kritikk og kan i noen tilfeller gå over i sjikane eller hets (Cushion et al., 2021).

Mange alternative medier har også en tydelig politisk eller ideologisk profil. Tidlig forskning på alternative medier fokuserte i stor grad på initiativer fra venstrevridde aktivister, som var opptatt av deltakelse, inkludering og demokratisk mobilisering fra et borgerperspektiv (Fuchs, 2010; Haas, 2004). I forskningen ble alternative medier fortolket (og til dels idealisert) som en progressiv motstand mot kapitalistiske krefter, som tjener det etablerte, og ikke tar grasrotas bekymringer på alvor. De siste årene har forskere i større grad satt søkelys på alternative medier som er høyrevridde, og det refereres ofte til «ytre høyre» (Atton, 2006; Heft et al., 2020; Holt, 2019; Mayerhöffer, 2021; Noppari et al., 2019; Nygaard, 2020). Hva som plasseres innenfor ytre høyre, er diskutabelt, men kategorien kan forstås som en fellesbetegnelse for partier og andre politiske aktører, inkludert alternative medier, som befinner seg til høyre for den tradisjonelle konservative høyresiden. Sekkebetegnelsen spenner fra aktører som vektlegger tradisjon, nasjon og trygghet kombinert med et forsvar for individuelle friheter, til mer ytterliggående grupperinger som også fremmer rasisme, antisemittisme og antidemokratiske holdninger (Carter, 2018; Wodak, 2015; Figenschou & Ihlebæk, 2019; Haanshuus & Ihlebæk, 2021).

Den ideologiske og politiserte posisjonen gjenspeiles også i mediekritikken. Der venstrevridde alternativmedier i hovedsak kritiserer eierskapsstrukturer, forretningsmodeller og kommersiell vridning, kritiserer høyrevridde alternativmedier at journalister og redaktører er del av en kulturell og politisk samfunnselite og dermed partiske i sin journalistiske praksis (Rauch, 2020). En viktig motivasjon for alternativmediene er derfor å løfte fram temaer og stemmer som ikke kommer fram eller blir dekket av de tradisjonelle mediene. For mange høyrevridde medier er et tematisk søkelys på negative konsekvenser av innvandring (ofte politisk islam, kriminalitet, kulturelle og sosiale endringer) en viktig fellesnevner, og de har derfor også blitt omtalt som innvandringskritiske alternativmedier (Holt, 2019; Nygaard, 2019). Det finnes derimot en stor variasjon når det gjelder hvor dominant dette temaet er, og flere høyrevridde medier har en breiere tematisk profil.

Forskning viser at journalister synes det er vanskelig å vite hvordan de skal møte kritiske utspill, spesielt fra høyrevridde aktører (Kråmer, 2017; Nygaard, 2021). Et resultat av dette er at det ofte blir en opphetet offentlig debatt når høyrevridde mediekritiske aktører nærmer seg det profesjonelle feltet, noe som også var tilfellet i saken vi studerer i denne artikkelen.

Den norske konteksten: mediesystem, institusjonelle aktører og konfliktlinjer
 Det norske mediesystemet er del av den demokratisk-korporative modellen, også kalt det nordeuropeiske mediesystemet (Hallin & Mancini, 2004). Denne modellen er karakterisert av i) tidlig utvikling av massedistribuerte aviser og høy grad av avislesing, ii) en aktiv statlig mediepolitikk (sterk statlig innblanding gjennom pressestøtte og allmennkringkasting), balansert med pressefrihet, iii) tidligere sterk partipresse, og iv) sterke presseorganisasjoner, profesjonalisering og formalisert selvregulering (Hallin & Mancini 2004; Brüggemann et al., 2014; Syvertsen et al., 2014).

Det norske mediesystemet har historisk hatt en sterk partipresse, et system kjennetegnet av egne partipolitiske presseorganisasjoner og pressebyrå, partiløse journalister, og sterk interdebatt mellom avisene (Bastiansen, 2015). Avviklingen av partipressesystemet utover 1980-tallet satte ifølge Bastiansen (2014) rammene for den videre utviklingen av det norske mediesystemet. Mest relevant her er hvordan avviklingen av partijournalistikken har gitt en økt samstemmighet, flokkmentalitet i pressen og økende konsensus og konformitet (Bastiansen, 2014). Denne avpolitiseringen er av forskere betegnet som framveksten av «journalismen» som partinøytral profesjonsideologi (Sjøvaag, 2020). Kritikere som er posisjonert på de politiske ytterfløyene, har imidlertid kritisert journalismen for å være markedskapitalistisk (venstrekritikere) eller venstrevridd og politisk korrekt (høyrekritikere).

Utover avpolitiseringen er den norske journalistikkens profesjonalisering og frigjøring ofte blitt forstått som et resultat av en rekke konfliktlinjer knyttet til framveksten av de sterke presseorganisasjonene (Raaum, 1999; Ottosen, 2004). Historisk sett har organisasjonsbygging og fagorganisering, kampen for opphavsrett, kampen for journalistutdanning, kampen for ytringsfrihet og informasjonsfrihet, utvikling av etiske normer, avgrensning mot andre yrker og fag og endrede teknologiske forutsetninger satt rammer for utviklingen av norsk journalistikk (Ottosen, 2004, s. 21–47). Det er særlig presseorganisasjonenes sentrale bidrag i journalistikkens institusjonsbygging som er viktig for denne studien. På mange måter reflekterer de innflytelsesrike norske presseorganisasjonene det norske organisasjonssamfunnet, der interesserorganisasjoner har hatt sterk påvirkning på og er tett integrert i politikktutforming på sitt felt (Rommetveit, 2017). Sammenliknet med andre mediesystemer har presseorganisasjonene en mektigere posisjon i det norske mediesystemet, og organisasjonene har vært pådrivere for å etablere en sterk, formalisert selv-dømmeordning (Brurås, 2016). De norske presseorganisasjonene er helt sentrale i utfor-

mingen av journalistikkens samfunnsrolle og grunnleggende prinsipper og fungerer som den norske journalistiske institusjonens viktigste representanter i offentligheten og politikken. Hvem som kan være medlemmer i de ulike presseorganisasjonene, har dermed vært viktig for å definere hvem og hva norsk journalistikk skal være – og ikke være (Ottosen, 2004). Særlig journalistorganisasjonen, Norsk Journalistlag (NJ), gjennomgikk flere runder med avgrensning og ekskludering av andre faggrupper i pressens randsoner, f.eks. typografer, avistegnere, grafikere og seinere informasjonsarbeidere (Ottosen, 2004), som et ledd i profesjonsbygging og profesjonalisering. De siste årene har markeringen vis-a-vis innholdsmarkedsføring (som er blitt en viktig inntektskilde for mediebedriftene) vært omdiskutert og utfordrende (Barland, 2016). Et fellestrekk ved disse grenseforhandlingene og konfliktene er at grensen trekkes mellom den uavhengige journalistiske institusjonen og aktører fra tilgrensende profesjoner og med oppdragsgivere utenfor journalistikken (Barland, 2016; Raaum, 1999; Ottosen, 2004).

Sentralt i den norske journalistiske institusjonen står Norsk Presseforbund (NP, etablert i 1910), som er en paraplyorganisasjon for norsk presse. NP var den første tverrpolitiske nasjonale bransjeorganisasjonen som organiserte både journalister, redaktører og medieiere (Ottosen, 2004). NP drifter selvdømmeordningen Pressens faglige utvalg (PFU) etter prinsippene som står nedfelt i Vær varsom-plakaten (VVP). Dersom en medieorganisasjon blir dømt for å ha brutt retningslinjene i VVP, må de publisere en fellende uttalelse på en godt synlig redaksjonell plass og holdes dermed ansvarlig for sin egen praksis og publiseringer. Tidligere forskning har understreket hvordan konsolideringen, utvidelsen og formaliseringen av VVP fungerer som et symbol på den journalistiske institusjonens profesjonalisering og en markør mot nye tilgrensende aktører og samfunnssektorer (Barland, 2016; Brurås, 2016; Ottosen, 2004; Sørsum et al., 2012). Selvdømmeordningen fungerer også som en buffer mot statlige inngrep og kontroll, og den redaksjonelle selvjustisen må holde høyt nok nivå til å sikre pressefriheten og unngå innblanding fra myndigheter eller domstolene (Barland, 2016; Raaum, 2003). De journalistiske reglene som kommer til uttrykk i VVP, kommuniseres ofte og bredt av aktører på innsiden for å opprettholde nødvendig distanse til andre samfunnsinstitusjoner og interesser (Sjøvaag, 2020). Selvdømmeordningen er dermed en viktig grensemarkør for den norske journalistiske institusjonen, og NP og PFU kan sies å fungere som sentrale grensevoktere for det profesjonelle feltet.

Som nevnt i introduksjonen, ble grensene for hvem som innlemmes i selvdømmeordningen, snevret inn da vedtektene til PFU ble endret. Det ble da en forutsetning å være medlem i sentrale presseorganisasjoner for å bli behandlet. I etterkant søkte redaktørene i de høyrevridde alternativmediene *Document* og *Resett* om medlemskap i NR og *Resett* senere om medlemskap i MBL. Medlemsstriden som vi analyserer i denne artikkelen, kan på den ene siden forstås i forlengelsen av en lang historie med aktiv grensedragning mot ikke-journalistiske aktører og kommersielt press i journalistikkens randsoner, det Raaum (1999) kaller en «etisk rensing». På den andre siden representerer de høyrevridde alternativmediene en ny type antagonistisk, en grunnleggende alternativ tilnærming til hvordan kritisk journalistikk skal utøves.

Metode og data

Studien baserer seg primært på kvalitative, semistrukturerte intervjuer med informanter som var sentrale når alternativmediene, *Resett* og *Document*, søkte om medlemskap til NR og MBL. Vi har intervjuet representanter fra alternativmediene samt representanter fra Redaktørforeningen, Norsk Presseforbund, MBL og NTB – noen med oppfølgingsintervju

etter hvert som prosessen utviklet seg (N = 12)¹. Kvalitative intervjuer er hensiktsmessige for å få innsikt i aktørers innsikter og tanker om et tema, og samtaleformen innbyr til refleksjoner rundt valg, usikkerhet, verdier og utfall om et hendelsesforløp. Metoden åpner også for mulighet til oppfølgingsspørsmål der det oppstår usikkerhet (Tjora, 2017). Den første runden med intervjuer ble utført ansikt til ansikt i 2019, mens intervjuene i 2020 fant sted på Zoom grunnet koronarestriksjoner. Alle intervjuene ble tatt opp etter godkjenning fra informantene og transkribert.

Informantene i denne studien kan karakteriseres som eliteinformanter siden de har lederverv i de involverte organisasjonene. Å intervjuer denne typen informanter gir oss unik innsikt i deres egne refleksjoner rundt makt og grenser i det journalistiske feltet. Samtidig er det viktig å være bevisst på at slike eliteinformanter er erfarne, strategiske kommunikatører, som har et bevisst forhold til det inntrykket de gir av seg og interessene de representerer (Dexter, 2006). Det bør spesifiseres at aktørenes perspektiver slik de blir lagt fram i analysen, ikke skal forstås som *sannheten*. Vårt mål er å beskrive og gjøre rede for informantenes *oppfatninger* og dermed vise til konkurrerende virkelighetsforståelser når det oppstår konflikter om grenser og grensemarkører. For å forberede intervjuene gjorde vi en systematisk nærlesning av mediedekningen i etterkant av søknadene og avgjørelsene. Vi søkte på relevant innhold gjennom Retriever ved bruk av søkeordene «Lurås», «Resett», «Rustad», «Document» og «Redaktørforeningen». Ved hjelp av forskningsassistenter systematiserte vi deretter argumenter og posisjoner for og imot medlemskap slik den framsto i den norske offentligheten. Vi gjennomgikk også alle aktørenes hjemmesider, formål og vedtekter, slik at intervjueren hadde opparbeidet inngående kjennskap til prosessen og de ulike aktørenes motivasjoner før intervjuene ble gjennomført.

Vi analyserte intervjuene gjennom en tematisk analyse (Johannessen et al., 2018; Tjora, 2017). Først leste vi de fullstendige intervjuetranskripsjonene, markerte og noterte sentrale poenger og argumenter samt interessante sitater. Våre notater, kombinert med sitatene, dannet utgangspunkt for en første analyseskisse. Deretter har vi i flere omganger vekslet mellom å arbeide med analysedokumentet og gå gjennom transkripsjonene. Denne framgangsmåten styrker analysen ved at nyanser i materialet fanges opp, samtidig som vi sikrer at analysen yter intervjumaterialet rettferdighet. For informantene som representerer de alternative mediene, ble intervjuene kodet etter motivasjoner, praksiser, mediekritikk og søknadsprosess. For informantene fra presseorganisasjonene ble intervjuene kodet etter synet på alternative medier, endringer i presseforbundets vedtekter og søknadsprosessene. Prosjektet er meldt inn til NSD, og vi har innhentet skriftlig samtykke fra alle informantene. Alle informantene har også lest gjennom og godkjent sitatene det er henvisning til i artikkelen.

Analyse

I første del av analysen skal vi undersøke hvorfor alternative medieaktører som posisjonerer seg som et korrektiv til den profesjonelle pressen, søkte seg inn mot det etablerte. For å sette de tilsynelatende paradoksale handlingene inn i en større kontekst vil vi aller først kort

1. Alle titler er fra da intervjuene ble gjort. *Resett.no*: Sjefredaktør Helge Lurås (5.8.2019 og 18.11.2020), nyhetsredaktør Lars Akerhaug (16.05.2019 og 24.11.2020), redaktør Xtra, Shurika Hansen (19.06.2019). *Document.no*: Sjefredaktør Hans Rustad (20.06.2019). *Norsk presseforbund*: Generalsekretær Elin Floberghagen (21.05.2019). *Redaktørforeningen*: Generalsekretær Arne Jensen (21.5.2019, 16.11.2020), tidligere styreleder Harald Stanghelle (20.05.2019), Styreleder Hanna Relling Berg (16.11.2020), Nestleder Eirik Hoff Lysholm (25.11.2020). *MBL*: Styreleder Pål Nedregotten (19.11.2020), Fagsjef for næringspolitikk Bjørn Wisted (24.11.2020). *NTB*: Sjefredaktør Mads Yngve Storvik (24.11.2020). Alle titler er fra tidspunktet intervjuet ble utført.

gjøre rede for mediekritikken de alternative mediene som søkte, *Resett* og *Document*, fremmer. Deretter vil vi gjøre rede for hvordan foreningene responderte, og utfallet av søkeprosessene.

Motstrøms innenfra

I intervjuene kommer det fram at *Resett* og *Document* posisjonerer seg innenfor det som blir beskrevet som en høyrebølge i Europa. Innvandring og islam er sentrale temaer for begge aktørene, men det kommer også fram at nettstedene har en bredere profil og skriver også om andre temaer (for eksempel klima, internasjonal politikk og amerikansk politikk). Selv om *Resett* og *Document* skiller seg fra hverandre på mange måter og ofte kritiserer hverandres redaksjonelle prosjekter og praksiser, kommer det fram i intervjuene at mediekritikk er en felles grunnleggende motivasjon. Representantene for alternativmediene trekker ofte inn det de oppfatter som de etablerte mediens svik når de skal forklare sitt eget redaksjonelle prosjekt. Vi har identifisert fem typer mediekritikk som ofte kommer til uttrykk i intervjuene.

For det første blir den etablerte journalistikken anklaget for å være venstrevridd og politisk styrt. Ifølge representantene for alternativmediene blir ikke denne venstrevridningen problematisert av journalister, men forblir implisitt og noe det ikke stilles spørsmål ved. For informantene i *Resett* og *Document* innebærer dette at journalistikkens skille mellom nyheter og meningsstoff ikke etterfølges i praksis, da all etablert journalistikk er (u)bevisst politisk ladet. For det andre opplever informantene at den etablerte journalistikken stempler og dømmer de som tenker annerledes enn «meningseliten». Flere mener at meningsrommet er blitt trangere, og at det har gått sport i å gå etter og henge ut de som ikke er enige med dem. Redaktør i *Document*, Hans Rustad, beskriver det opplevde presset på denne måten:

De etablerte mediene utøver moralsk press mot leserne og seerne hver eneste dag – hvordan de skal tenke. Denne hypermoraliteten sprer seg fra klimaendring til innvandring og dyrevern. Moralen har erstattet politikken. Man blir fortalt at om du ikke støtter disse meningene, så er du ikke et anstendig menneske (Rustad, 2019).

For det tredje bunner mediekritikken i en forståelse av at den etablerte nyhetsdekningen ikke fanger opp den folkelige konservative (protest)bevegelsen som har vokst fram i Europa og USA. Ifølge informantene er dette fordi de etablerte nyhetsmediene har fjernet seg fra «vanlige folk» og lager nyheter til og om en liten elite. Denne «meningsbærende eliten» bryr seg ikke om de store utfordringene vanlige mennesker kjenner på og lever i til daglig. Inspirert av den internasjonale framveksten av konservative, alternative høyremedier, som speiler og forsterker den populistiske bølgen, vil *Resett* bruke journalistikken som et (politisk) virkemiddel og metode for å skape politisk endring (Lurås, 2019). Også *Document*-redaktør Hans Rustad posisjonerer sitt redaksjonelle prosjekt som en del av en politisk protestbevegelse:

Vi er hva Norge bør være opptatt av i det tjueførste århundret: Åpne, frihetselskende, opptatt av å beskytte vår arv og kulturelle verdier [...] Jeg ser oss som del av en konservativ bevegelse i Vesten som vil vokse seg sterkere (Rustad, 2019).

For det fjerde blir den etablerte journalistikken ansett som konform og feig. Redaktøren i *Resetts* livsstilsmagasin *Xtra* og skribent i *Resett*, Shurika Hansen, sier det på denne måten: «[H]ele norske media er en sånn saueflokk. De er en flokk, de tenker likt, de gjør likt, ingen tør å trø litt utenfor. De tør ikke å gjøre noe.» For det femte viser intervjuene at mediekri-

tikken også er en strategi. Det blir framhevet at den sterke kollegialiteten og den manglende (selv)kritikken i journalistikken åpner opp for at aktører utenfor det institusjonelle feltet kan posisjonere seg som mediekritikere:

Det som går aller best i *Resett*, er mediekritikken. Det er ikke saker om islam og innvandring og sånn, det er mediekritikken det er aller mest interesse for. Og her er det et marked! [...] Folk vil lese om dette. De vil ha disse artiklene hvor *Resett* går etter de kjente profilene i mediene og ettergår det de sier. *Resett* gjør det fordi ingen andre gjør det. Og det er veldig mye av grunnlaget for hele virksomheten (Akerhaug, 2019).

Med utgangspunkt i den omfattende mediekritikken kan det synes paradoksalt at alternativmedier som *Resett* og *Document* søkte om medlemskap i profesjonelle foreninger som på mange måter er den etablerte journalistikkens tydeligste representanter. Dette paradokset blir utbrodert i våre intervjuer med redaktører og redaksjonelle ledere i alternativmediene. Informantene fra alternativmediene uttrykker både et sterkt ønske om å bli medlem og ambivalens mot å bli en del av det etablerte fordi medlemskap også vil kunne svekke troverdigheten de har blant sine egne lesere og støttespillere dersom de selv blir en del av de maktstrukturene de kritiserer. Dette sitatet fra redaktør Helge Lurås viser denne dobbeltheten: «Hvis vi hadde blitt en del av det [etablerte], altså fullt ut, så ville ikke det ha vært bra i det hele tatt. Men jeg har jo ment at vi kunne være en del av det uten å la oss påvirke. Altså, vi ville vært like kritiske selv om vi faktisk var med» (Lurås, 2020). Hvorfor de allikevel forfølger denne strategien, kan forklares ut fra symbolske og materielle årsaker. En motivasjon er anerkjennelsen det vil gi å være inkludert i den journalistiske institusjonen, det vi kan karakterisere som tilgang på symbolske ressurser. Informantene trekker fram at det å bli med i presseorganisasjonene og dermed også få innpass i pressens selvdømmeordning vil kunne øke troverdigheten deres både overfor kilder og kritikere. Videre vil medlemskap gi mulighet til å lære av sine feil. Selv om det blir understreket at de «i praksis» allerede følger Vær varsom-plakaten og Redaktørplakaten, mener informantene at medlemskap vil kunne medføre profesjonalisering og gi økt legitimitet. Det går også fram av intervjuene at flere opplever at de ved å bli profiler i de høyrevridde alternative mediene har tatt en stor profesjonell risiko, blir møtt med massive negative reaksjoner, og at de har brutt både private, sosiale og profesjonelle bånd. Å få anerkjennelse og legitimitet for prosjektene gjennom medlemskap blir da en mulighet til å gjenvinne respekt, vise kritikerne at har lyktes med sine motstrømsprosjekter, og en mulighet til å påvirke de etablerte organisasjonene innenfra.

Det er allikevel de konkrete rettighetene (materielle goder) et medlemskap kan utløse, som framstår som den viktigste motivasjonen for søknadene. Det kan dermed bidra til å forklare hvorfor de er villig til å risikere relasjonen de har med sine lesere. Ved å bli innlemmet i PFU-ordningen gjennom medlemskap i NR eller MBL håper de å få adgang til offentlige pressekonferanser og Stortingets presselosje og å kunne dekke rettsaker. Informantene i alternativmediene opplever at mangelen på adgang og akkreditering påvirker arbeidsbetingelsene deres og gjør det vanskeligere å produsere konkurransedyktig journalistikk i det norske markedet. Medlemskap, oppgir informantene, vil styrke deres mulighet til å få adgang til offentlige myndigheter og institusjoner, eksemplifisert her gjennom krimjournalistikken og diskusjonen rundt identifisering av gjerningspersoner:

Vi kan følge rettsaker og får adgang til dommene, og dermed kan vi bedre gjøre selvstendige vurderinger når vi skal gå ut med navn på den dømte og ikke. Pressen må ta inn over seg at vi har fått en ny type kriminalitet som snur opp ned på den konvensjonelle forestilling om hvem som er svak og hvem som er sterk (Rustad, 2019).

Et annet eksempel på materielle kostnader av det å være innenfor eller utenfor PFU, som kommer fram i intervjuene, er knyttet til NTB, det nasjonale nyhetsbyrået. *Resett* belager mye av sitt innhold på NTB-saker og åpnet opp for at deres lesere også kunne kommentere på dette stoffet. Siden kommentarfeltene til *Resett* over tid hadde blitt kritisert for hatefullt innhold og manglende moderering, la NTB inn føringer i sine kontrakter om at kundene må være underlagt PFU-ordningen for å tilby denne tjenesten. *Resett* var derfor avhengig av medlemskap i enten NR eller MBL for å kunne ha kommentarfelt på de NTB-sakene som de publiserte på sine nettsider.

Som analysen viser, var motivasjonene for å søke seg inn mot det profesjonelle journalistiske feltet knyttet til symbolske og materielle årsaker. Det viser også hvordan en tilsynelatende paradoks handling kan være grunnet i flere hensyn som innebærer potensiell risiko og vinning for søkerne. I neste delkapittel skal vi gå inn på reaksjonene fra det profesjonelle feltet og vurderingene for avgjørelsene.

Kontroversielle søknader og vanskelige avgjørelser

I intervjuene med informantene fra NR og MBL kommer det tydelig fram at søknader fra aktører «som er i ytterkanten av det du kan definere som innenfor» (Stanghelle, 2019), er sjeldne. Det førte til at søknadene ble gjenstand for ekstra omfattende vurderinger. Det ble presisert i intervjuene med representanter for presse- og bransjeorganisasjonene at det hadde blitt utført systematiske undersøkelser og flere møter mellom aktørene. Siden disse gjennomgangene ikke er publisert offentlig (i form av en rapport eller liknende), er det vanskelig å få innsikt i omfanget av arbeidet som ble gjort, men Harald Stanghelle, som var ansvarlig for første vurdering i NR, forklarer at han i vurderingen av Helge Lurås leste saker det hadde blitt kontrovers om, og han gikk gjennom flere kommentarfelt. Likeledes førte søknaden fra *Resett* til MBL til en kritisk gjennomgang av nettstedet og deres redaksjonelle praksiser samt en bevisstgjøring når det gjelder hvordan vedtektene skal tolkes, som fagsjef for næringspolitikk i MBL, Bjørn Wisted, forklarer:

Det blir jo en tydeliggjøring, ikke sant. Typisk gjør man det når det er behov for det. Vi har aldri hatt den type søknader før, sånn at det behovet har ikke vært til stede. Det har bare vært nødvendig å gjøre en mer sånn overordnet vurdering på de medlemmene som har søkt [...] Det vi da måtte gjøre, det var jo å se på hva den teksten som står i vedtektene betyr, hva betyr dette i detalj? [...] Hva betyr det å være en publisistisk virksomhet sånn som vi vurderer det, ut fra våre vedtekter (Wisted, 2020).

Utfallet av søknadsprosessene var, som kjent, at Hans Rustad fikk bli medlem i NR, mens Helge Lurås og *Resett* fikk avslag fra NR i to omganger samt ett avslag fra MBL. I NRs vurdering av Rustad og hans redaktørgjerning ble konklusjonen at det ikke var noe grunnlag for å nekte ham medlemskap. Det ble også understreket at Rustad (i motsetning til Helge Lurås) har mangeårig redaksjonell erfaring fra den etablerte journalistikken (i hovedsak fra NTB, VG og Morgenbladet), noe nestleder Eirik Lysholm poengterer: «Hans Rustad er en erfaren presseman, og han har forståelse for hva Vær varsom-plakaten er og hvordan den skal praktiseres» (2020). Styreleder Hanna Relling Berg understreker også denne innenfra-erfaringen fra journalistikken: «Noen vil si: men hvorfor har dere tatt inn Rustad i *Document*, men ikke Lurås? Og en av de viktigste grunnene er nå at Rustad har en journalistikkfaglig bakgrunn i motsetning til Helge Lurås» (2020). Å være trent innfor journalistikken ble med andre ord sett på som en viktig forutsetning for både evnen og viljen til å følge de etiske retningslinjene og rette opp feil når de forekommer, slik som PFU-systemet legger opp til. Det kan også tolkes dithen at organisasjonene hadde større tro på Rustads lojalitet og forståelse av både de regulative og normative reglene i institusjonen.

Når det gjaldt Lurås og *Resett*, som fikk negativt svar, viser både NR og MBL til brudd på etikken og forståelse av det presseetiske regelverket. I pressemeldingen NR sendte ut etter det første avslaget til Lurås, var særlig tre brudd på journalistikkens regler omtalt (Norsk Redaktørforening, 21.9.2018):

- gjentatte og klare brudd på Vær varsom-plakatens intensjoner
- tilbudet om formidling av et stort pengebeløp til et ønsket intervjuobjekt
- oppfordring til boikott av andre medier

I intervjuene ble disse punktene forklart i mer detalj. Første punkt henviser spesielt til kommentarfeltene og manglende moderering av disse. Redaktørens ansvar for brukergenerert innhold, inkludert kommentarfelt, står i dag stadfestet både i medieansvarsloven og i Vær varsom-plakatens punkt 4.17, der det spesifiseres: «Redaksjonen har et selvstendig ansvar for så snart som mulig å fjerne innlegg som bryter med god presseskikk.» Mens kommentarfelt pleide å være en vanlig tjeneste i norske aviser, en tjeneste som førte til mange diskusjoner om ansvar og kontroll (Ihlebak & Ytreberg, 2009; Ihlebak & Krumsvik, 2015), har de fleste redaksjoner etter hvert begrenset muligheten for å kommentere innhold eller lagt funksjonen til Facebook. De alternative høyremediene har derimot tilrettelagt for denne type deltakelse for sine lesere, noe som har ført til oppmerksomhet rundt og kritikk av manglende moderering. Stanghelle poengterer at dette også var viktig i deres vurdering av søknaden:

Det er ikke sånn at vi kan stille krav til at alle kommentarfelt skal være rene og ranke, for da er det mange som ikke kan være medlem av Redaktørforeningen, men det gikk på mengden av det, det gikk på brutaliteten i språkbruken, trusselen i språkbruken, og viljen til å rydde opp eller ikke rydde opp når åpenbare grenser var krysset (Stanghelle, 2019).

Den andre begrunnelsen fra NR henviser til Lurås' forsøk på å betale en kilde i saken om Trine Skei Grande og hennes affære med en ung mann, en kontroversiell sak *Resett* fikk stor oppmerksomhet om. I Vær varsom-plakaten står det i punkt 3.11 at man «som hovedregel ikke betale kilder og intervjuobjekter for informasjon» i tillegg til at man skal vise moderasjon. Stanghelle påpeker at dette bruddet viser at søkeren «er helt fjern fra presseetikken» (Stanghelle, 2019) – både i teori og praksis. Den tredje begrunnelsen handler om boikott av andre medier, som trekkes fram av presseorganisasjonsinformantene som et svært alvorlig og illojalt brudd på NRs formål om å være en garantist for ytringsfrihet og pressefrihet:

Selvsagt er det fritt frem for å kritisere redaktørstyrte medier, man kan også advare mot former for konkret journalistikk som drives. Men det går en grense ved å oppfordre til en mer eller mindre generell boikott. Når en sier at man må boikotte andre medier, da viser man også at man er nokså fjern fra fri nyhetsformidling (Stanghelle, 2019).

Generalsekretær i NR, Arne Jensen, framhever likeledes at boikott er i strid med foreningens formål: «[...] for vi driver ikke med boikotter, vi oppfordrer ikke til boikotter. Vi vil ha mest mulig bruk av redaktørstyrte medier» (Jensen, 2019). Jensen understreker at han derfor også er sterkt kritisk til andre aktører som ønsker å boikotte *Resett*.

I andre søknadsrunde framhevet NR at selv om *Resett* hadde vært gjennom flere forbedringer, var det igjen flere eksempler på kritikkverdige redaksjonelle praksiser, og at grunnlaget for avslaget ble tatt basert på «en helhetlig vurdering» (Berg, 2020, se også Norsk Redaktørforening, 11.2.2020). I intervjuene ble det vist til sterke personangrep fra anonyme

skribenter og manglende tilsvarende samt kritikk mot at Lurås i flere tilfeller hadde reklamert for sin egen bok, noe som bryter med Vær varsom-plakaten punkt 2.8. *Resetts* mangelfulle redaksjonelle linje ble også påpekt og understreket av MBL. Styreleder Pål Nedregotten påpeker at *Resett* ofte beveger seg i og utenfor et grenseland, og det ble avgjørende for deres beslutning: «Det er nok eksempler på at de er tydelig utenfor den grå sonen. Derfor har vi valgt å vurdere praksisene som et brudd på våre vedtekter» (Nedregotten, 2020).

Selv om det var enstemmige styrevedtak som lå bak vurderingene i foreningene, noe som blir framhevet i pressemeldingene og understreket av flere av informantene, viser intervjuene våre at det hadde vært usikkerhet og intern debatt i NR-styret, noe dette sitatet av nesteleder Eirik Lysholm, illustrerer: «Jeg mener det fantes argumenter man kunne ha brukt for å si ja, og det fantes argumenter man kunne brukt for å si nei. Det var en veldig vanskelig sak» (Lysholm, 2021). Også blant norske redaktører var det uenighet, som Arne Jensen i NR poengterer: «Det har vært veldig mange ulike syn blant våre medlemmer. Blant de som har gitt uttrykk for sine meninger, har det gått i begge retninger» (Jensen, 2020).

Responser fra alternativmediene

Alternativmediene reagerte naturlig nok ulikt, siden søknadene fikk forskjellig utfall. *Document*-redaktør Rustad kommenterte sitt nye medlemskap i NR ved å understreke sin rolle som ansvarlig redaktør og at *Document* består av seriøse journalister (ikke aktivister), men at de samtidig skal utfordre grensene og representere et annet ståsted enn de etablerte nyhetsmediene. Etter at han fikk medlemskap, understreket Rustad offentlig hvor viktig det er å være en del av presseinstitusjonen, og at medlemskapet innebærer en bevisstgjøring og profesjonalisering av redaksjonens praksiser.

Helge Lurås og informantene fra *Resett* reagerte som forventet negativt på avslagene. De diskuterte begrunnelsen gjennom omfattende redaksjonell dekning av saken, der de bl.a. viste til interne e-postrunder med NR. *Resett* anerkjente at redaksjonelle feil har blitt begått, men tilbakeviste alvorligheten av de presseetiske bruddene. Informantene fra *Resett* påpekte at de styrket modereringen av kommentarfeltene og profesjonalisert rutine sine i løpet av perioden medlemsøknadene pågikk, og de opplevde derfor særlig det andre avslaget fra NR som urettferdig og svakt fundert. Ifølge *Resett* lette foreningene kontinuerlig etter feil og fant stadig nye grunner for å holde dem utenfor. *Resett* mener at det at de blir stående utenfor den etablerte journalistikken, og at presseorganisasjonene hindrer dem i det daglige journalistiske arbeidet, hemmer deres konkurransevne, og at dette på overordnet nivå hemmer pressefriheten og det demokratiske ordsiftet, som er vist i dette sitatet fra *Resetts* nyhetsredaktør Lars Akerhaug:

Jeg kan forstå at det fra Redaktørforeningen og de etablerte mediene er en betydelig skepsis til å slippe inn en aktør som *Resett*, som målbærer en skarp kritikk av de samme mediene. Men jeg mener fortsatt at dette må veies opp mot pressefriheten. Slik systemet fungerer i dag, er det vanskelig å dekke visse saksområder om man ikke er medlem av en privat organisasjon, noe flere bør reflektere over (Akerhaug, 2020).

Informantene fra *Resett* setter også spørsmålsteget ved om avgjørelsen var politisk motivert. Lurås og Akerhaug hevder at representanter fra NRs styre spurte Helge Lurås om hans «menneskesyn» i et av møtene. Lurås selv forklarer:

Spørsmålene knyttet til de formelle journalistiske prinsippene, var det veldig greit å svare på. De andre tingene handla om hva vi ville, hvorvidt vi var politiske aktivister. Styrelederen spurte meg om hva slags menneskesyn jeg hadde. Så det var mye rart (Lurås, 2020).

Liknende påstander ble også lagt fram i deres egen mediedekning av saken (Lurås, 12.2.2020). Informantene fra presseforeningene hevder på sin side at avgjørelsene ikke var politisk motivert, og viser til bredden av aktører de har som medlemmer – inkludert *Document* – som et bevis. I intervjuene med foreningene understrekes det gjentatte ganger at avgjørelsen kun bunner i praksiser og manglende forståelse av og respekt for presseetikken. *Resett*, derimot, opplevde avslagene som politisk motiverte, noe som gjenspeiler deres syn på den etablerte journalistikken som venstrevridd. De ulike tolkningene av avslagene understreker også motstridene virkelighetsoppfatninger og gjensidig mistillit.

Innenfor og utenfor: grenseforhandling og posisjonering i en hybrid medieverden

I denne artikkelen har vi undersøkt spørsmål om journalistikkens grenser og maktdynamikker. Institusjonaliseringen av journalistikken i Norge og internasjonalt har vært preget av en rekke slike grensemarkeringer – inkludering og ekskludering av aktører i journalistikkens randsone (Carlson, 2017; Culver, 2017; Eldridge, 2018; Ottosen, 2004; Raaum, 1999; Ward, 2019). Vi har argumentert for at framveksten av høyrevridde alternative medier de siste tiårene har representert en særlig komplisert gresedragning (Krämer, 2017; Mayerhöffer, 2021; Nygaard, 2021) fordi disse aktørene ofte har en uttalt antagonistisk tilnærming til den etablerte journalistikken og politiske myndigheter samtidig som de konkurrerer om oppmerksomhet og agendasetting (Cushion et al., 2021; Holt, 2016; Rauch, 2020; Roberts & Wahl-Jorgensen, 2020). Når mediekritiske, kontroversielle høyrevridde aktører søker seg inn mot den etablerte journalistiske institusjonen, blir det dermed ofte mye debatt. Analytisk åpner slike kontroverser for å identifisere hvilke grenser det strides om, hvor uenigheter oppstår, og hvilke ressurser som er i spill. Avslutningsvis vil vi trekke fram noen punkter om hva dette forteller oss om maktdynamikker og gresedragninger i den norske journalistiske institusjonen.

For det første avdekker analysen den sentrale rollen de norske presseorganisasjonene fremdeles har som effektive og mektige portvoktere for den journalistiske institusjonen, en posisjon som ble styrket etter endringene i PFUs vedtekter. I motsetning til forskning i andre land der det blir framhevet at journalistikken som institusjon er i krise (Reese, 2021), viser vår studie at grensene tydeliggjøres, og skillet mellom de som vurderes som innenfor og utenfor, har blitt styrket. Gjennom å direkte knytte selvdømmeordningen til medlemskap i presseorganisasjonene blir spørsmål om medlemskap og hvilke kriterier som skal ligge til grunn for slike organisasjonsinterne avgjørelser, en enda viktigere grensemarkør i en norsk kontekst.

For det andre viser analysen hvordan tatt-for-gitte institusjonelle regler (Ryfe, 2006) (uttrykt i organisasjonenes vedtekter) kommer i spill og må tydeliggjøres i grenseforhandlinger vis-a-vis kontroversielle, antagonistiske utfordrere. I søknadsprosessene bruker presseorganisasjonene slike regler for å forsvare den profesjonelle journalistikkens legitimitet mot trusler utenfra. Lojalitet til verdiene, etikken og det selvregulerende systemet som vokter det, er viktig fordi det styrker institusjonens stabilitet og sikrer legitimitet innad, men også utad mot offentligheten. Målformuleringen i NRs vedtekter § 2 om «å sikre full informasjons- og ytringsfrihet for alle, og gode rammevilkår for frie medier» (Norsk Redaktørforening, 2017) står i sterk kontrast til Helge Lurås' «boikottoppfordring». Boikott ansees som illojalt og skaper usikkerhet om hvorvidt *Resett* egentlig ønsker å være «kolleger» eller «fiender» av presseinstitusjonen. Prinsipielt trekker Redaktørforeningen grensen mellom legitim mediekritikk av journalistiske praksiser og angrep på den journalistiske institusjonens idealer, der sistnevnte ikke tolereres og fordømmes.

For det tredje avdekker studien hvordan presseorganisasjonene vurderer søkerne opp mot hvorvidt de overholder det presseetiske regelverket og gjør interne vurderinger av om de har begått grove presseetiske brudd. Det er viktig å påpeke at brudd på retningslinjene også skjer blant aktører på innsiden – det er det selvdømmeordningen er til for å avdekke. Behandlingen som finner sted i forkant av søknadene opp mot foreningens vedtekter, representerer derfor en annerledes prosess basert på usikkerhet og mistillit til søkerne og deres motiver. Denne vurderingen må sees i lys av tvilen om *Resetts* forståelse for de etiske prinsippene og lojalitet til hva selvdømmeordningen krever av dem. Der Hans Rustads profesjonsbakgrunn og fartstid i bransjen løftes fram som en «garanti» for at han vil innordne seg, tolkes Helge Lurås' manglende journalistiske bakgrunn som en risiko. Fordi *Resett*-redaktøren ikke har denne erfaringsbaserte kunnskapen og sosialiseringen inn i institusjonens regler, tviler presseorganisasjonene på om *Resett* vil bidra til å opprettholde, forsvare og følge opp de forpliktelsene som ligger i selvdømmeordningen som system. Profesjonell bakgrunn blir dermed en sentral grensemarkør. Det viser hvor viktig redaksjonell praksis og erfaring er for antatt lojalitet til pressens institusjonelle regler (jf. Ryfe, 2006). Når nye aktører kommer på banen, har de ikke nødvendigvis internalisert reglene, normene og de sosiale kodene som står sentralt i den journalistiske identiteten, og som i mange tilfeller tas for gitt (Hanitzch & Vos, 2017; Zelizer, 1993).

Et fjerde poeng i analysen er at der presseorganisasjonene avgrensner sin innflytelse til å dreie seg om medlemskap, og ikke diskuterer hvordan medlemskapsspørsmålet er blitt en sentral grense, understreker og problematiserer informantene fra *Resett* denne makten. De vektlegger at søknadsprosessene og grenseforhandlingene ikke bare har konsekvenser på det symbolske, men også det materielle planet. For informantene i *Resett* ble «frarøvingen» av materielle goder (som manglende tilgang, akkreditering, avtale med nyhetsbyrået NTB) en betydelig negativ konsekvens. De fortolket avslaget politisk, noe foreningene bestrider. Uenighet om grensene og hva de representerer, er uansett symptomatisk for en maktdynamikk der politisering og gjensidige mistillit mellom aktørene er tydelig. Reaksjoner på søknadene og avgjørelsene gjenspeiler og forsterker etablerte posisjoner aktørene har i offentligheten. Når det er sagt, betyr ikke avslaget at *Resett* står maktesløse igjen. Symbolsk og strategisk sett kan det, som de selv sier, være flere fordeler ved å stå utenfor når man skal være en motstemme og mediekritiker. Avslaget bekrefter deres syn og vinkling på den journalistiske institusjonen som et venstrevridd laug og kan dermed sies å styrke deres legitimitet som en antagonistisk posisjon aktør. Samtidig er det viktig å påpeke at selv om det var enighet i foreningene om avgjørelsene, førte søknadene og utfallene til en offentlig debatt der mediefolk og akademikere fremmet både positive og negative konsekvenser ved å slippe søkerne inn eller ved å stenge dem ute. Det var med andre ord ikke slik at en enstemmig «menighet» stilte seg bak avgjørelsene, men det førte heller ikke til noen større debatt om medlemskriteriene i foreningene, hvorvidt det var riktig å stramme inn ordningen for å bli innlemmet i PFU, eller institusjonens legitimitet.

Til slutt: Det å invitere alternative medier inn i institusjonens sentrum er heller ikke uten risiko. I etterkant av denne studien oppsto nye kontroverser om hvorvidt det var riktig å slippe inn Rustad i Redaktørforeningen. En kommentar om valget i USA 2020 og angrepet på Kongressen, ble av flere tolket som om Rustad legitimerte angrep mot journalister. NR opprettet deretter sak mot Rustad for å diskutere om han burde kastes ut for brudd på vedtektene. Etter styrebehandlingen fikk Rustad sterk kritikk for å bryte ned tilliten til redaktørstyrte medier, men han ble ikke ekskludert (Jerijervi, 2021). Saken illustrerer hvordan grenser også utfordres fra innsiden, og hvordan journalistikkens regler kommer i spill i møte med antagonistiske aktører.

Referanser

- Aftenposten (2018, 23. januar). *Aftenposten mener: PFU kan ha oppdragende virkning*. Dagens lederartikkel. <https://www.aftenposten.no/meninger/leder/i/p6pyd6/aftenposten-mener-pfu-kan-ha-oppdragende-virkning>.
- Atton, C. (2002). *Alternative media*. SAGE Publications.
- Atton, C. (2006). Far-right media on the internet: culture, discourse and power. *New Media & Society*, 8(4), 573–587. <https://doi.org/10.1177/1461444806065653>
- Barland, J. (2016). Konflikter mellom journalistikk og innholdsmarkedsføring. I J. Barland (red.), *Innholdsmarkedsføring: Konsept, forretningsmodeller, juss, etikk og praksis*. (s. 152–204). Cappelen Damm Akademisk.
- Bastiansen, H. (2015). Partipressen: en introduksjon. I S. Allern, Ø. Ihlen & E. Skogerbø (red.), *Makt, medier og politikk*. (s. 159–170). Universitetsforlaget.
- Bastiansen, H. (2014). Fra konflikt til konsensus? Partipressens fall. *Pressehistorisk tidsskrift*, 21(2014), 16–44.
- Brurås, S. (2016). Normative Features of a Successful Press Council. *Journal of Media Ethics*, 31(3), 162–173. <https://doi.org/10.1080/23736992.2016.1188011>
- Brüggemann, M., Engesser, S., Büchel, F., Humprecht, E. & Castro, L. (2014). Hallin and Mancini Revisited: Four Empirical Types of Western Media Systems. *Journal of Communication*, 64(6), 1037–1065. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/jcom.12127>
- Brække, M., Vollan, B. & Espevik, T. (2020, 19. februar). Krever svar om Lurås-nekt. *Klassekampen*. <https://arkiv.klassekampen.no/article/20200219/ARTICLE/200219963>
- Carlson, M. (2015). Metajournalistic Discourse and the Meanings of Journalism: Definitional Control, Boundary Work, and Legitimation. *Communication Theory*, 26(4), 349–368. <https://doi.org/10.1111/comt.12088>
- Carlson, M. (2017). *Journalistic Authority. Legitimizing News in the Digital Era*. Columbia University Press.
- Carlson, M. & Lewis, S. C. (2019). Boundary Work. I K. Wahl-Jorgensen & T. Hanitzsch (red.), *The Handbook of Journalism Studies* (s. 123–135). Routledge.
- Carter, E. (2018). Right-wing extremism/radicalism: reconstructing the concept. *Journal of Political Ideologies*, 23(2), 157–182. <https://doi.org/10.1080/13569317.2018.1451227>
- Cook, T.E. (2006). The News Media as a Political Institution: Looking Backward and Looking Forward. *Political Communication*, 23(2), 159–171. <https://doi.org/10.1080/10584600600629711>
- Culver, K.B. (2017, 21. april). Disengaged Ethics. *Journalism Practice*, 11(4), 477–492. <https://doi.org/10.1080/17512786.2015.1121788>
- Cushion, S., McDowell-Naylor, D. & Thomas, R. (2021). Why National Media Systems Matter: A Longitudinal Analysis of How UK Left-Wing and Right-Wing Alternative Media Critique Mainstream Media (2015–2018). *Journalism Studies*, 1–20. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2021.1893795>
- Deuze, M. (2005). What is journalism?: Professional identity and ideology of journalists reconsidered. *Journalism*, 6(4), 442–464. <https://doi.org/10.1177/1464884905056815>
- Dexter, L.A. (2006). *Elite and Specialized Interviewing*. ECPR Press.
- Eldridge, S. (2018). *Online Journalism from the Periphery: Interloper Media and the Journalistic Field*. Routledge.
- Figenschou, T.U. & Ihlebæk, K.A. (2019). Challenging journalistic authority: Media criticism in far-right alternative media. *Journalism Studies*, 20(9), 1221–1237.
- Fligstein, N. & McAdam, D. (2011). Toward a General Theory of Strategic Action Fields. *Sociological Theory*, 29(1), 1–26.
- Fuchs, C. (2010). Alternative Media as Critical Media. *European Journal of Social Theory*, 13(2), 173–192. <https://doi.org/10.1177/1368431010362294>
- Furunes, E. W. (2019, 26. april). Resetts Lars Akerhaugs bønn til PFU: Gi folk muligheten til å klage på oss, så lærer vi. *Journalisten*. <https://journalisten.no/debatten-harald-klungtveit-helge-luras/resetts-lars-akerhaugs-bonn-til-pfu-gi-folk-muligheten-til-a-klage-pa-oss-sa-laerer-vi/360717>

- Garud, R., Hardy, C. & Maguire, S. (2007). Institutional Entrepreneurship as Embedded Agency: An Introduction to the Special Issue. *Organization Studies*, 28(7), 957–969. <https://doi.org/10.1177/0170840607078958>
- Gaulin, G. (2018). Uverdige knefall fra Norsk Redaktørforening. *Journalisten*. <https://journalisten.no/alternativ-medier-hans-rustad-fake-news-uverdige-knefall-fra-norsk-redaktorforening/329570>
- Haanshuus, B. & Ihlebæk, K.A. (2021). Recontextualising the news: How antisemitic discourses are constructed in extreme far-right alternative media. *Nordicom Review*, 42(21), 37–50. <https://doi.org/10.2478/nor-2021-0005>
- Haas, T. (2004). Research note. Alternative media, public journalism and the pursuit of democratization *Journalism Studies*, 5(1), 115–121. <https://doi.org/10.1080/1461670032000174783>
- Hafez, K. (2002). Journalism Ethics Revisited: A Comparison of Ethics Codes in Europe, North Africa, the Middle East, and Muslim Asia. *Political Communication*, 19(2), 225–250. <https://doi.org/10.1080/10584600252907461>
- Hallin, D.C. & Mancini, P. (2004). *Comparing Media Systems. Three models of Media and Politics*. Cambridge University Press.
- Hamilton, J. (2000). Alternative Media: Conceptual Difficulties, Critical Possibilities. *Journal of Communication Inquiry* 24 (4), 357–378. <https://doi.org/10.1177/0196859900024004002>
- Hanitzsch, T., Van Dalen, A. & Steindl, N. (2018). Caught in the Nexus: A Comparative and Longitudinal Analysis of Public Trust in the Press. *The International Journal of Press/Politics*, 23(1), 3–23. <https://doi.org/10.1177/1940161217740695>
- Hanitzsch, T. & Vos, T.P. (2017). Journalistic Roles and the Struggle Over Institutional Identity: The Discursive Constitution of Journalism. *Communication Theory*, 27(2), 115–135. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/comt.12112>
- Heft, A., Mayerhöffer, E., Reinhardt, S. & Knüpfer, C. (2020). Beyond Breitbart: Comparing Right-Wing Digital News Infrastructures in Six Western Democracies. *Policy & Internet*, 12(1), 20–45. <https://doi.org/10.1002/poi3.219>
- Holt, K. (2016). «Alternativmedier»? En intervjustudie om mediekritik och mediemisstro. I L. Truedson (red.), *Migrationen i medierna – men det får en väl inte prata om?* (s. 113–150). Institut för mediestudier.
- Holt, K. (2019). *Right-Wing Alternative Media*. Routledge.
- Holt, K., Figenschou, T.U. & Frischlich, L. (2019). Key Dimensions of Alternative News Media. *Digital Journalism*, 7(7), 860–869. <https://doi.org/10.1080/21670811.2019.1625715>
- Ihlebaek, K.A. & Ytreberg, E. (2009). Moderering av digital publikumsdeltakelse – Idealer, praksiser og dilemmaer. *Norsk Medietidsskrift*, 16(1), 48–64. <https://doi.org/10.18261/ISSN0805-9535-2009-01-04>
- Ihlebaek, K.A. & Krumsvik, A.H. (2015). Editorial power and public participation in online newspapers *Journalism – Theory, Practice & Criticism*, 16(4), 470–487. <https://doi.org/http://10.1177/1464884913520200>
- Ihlebaek, K. A., & Nygaard, S. (2021). Right-wing alternative media in the Scandinavian political communication landscape. I E. Skogerbø, Ø. Ihlen, N. Kristensen & L. Nord (red.), *Power, Communication, and Politics in the Nordic Countries* (s. 263–282). Nordicom, University of Gothenburg. <https://doi.org/10.48335/9789188855299-13>
- Ihlebaek, K.A. & Holter, C.R. (2021). Hostile emotions: An exploratory study of far-right online commenters and their emotional connection to traditional and alternative news media. *Journalism*, 22(5), 1207–1222. <https://doi.org/10.1177/1464884920985726>
- Ihlebaek, K.A. & Figenschou, T.U. (2022). Knock, knock! Right-wing alternative media is at the door. I P. Ferrucci & S.A. Eldridge (red.), *The institutions changing journalism: Barbarians inside the gate* (s. 17–31). Routledge.
- Jensen, A. (2019, 26. april). Medlemskap i Norsk Redaktørforening innvilges ikke på bakgrunn av taktiske eller politiske betraktninger. *M24*. <https://m24.no/debatten-helge-luras-nrk/medlemskap-i-norsk-redaktorforening-innvilges-ikke-pa-bakgrunn-av-taktiske-eller-politiske-betraktninger/216694>
- Jerijervi, D.R. (2021, 16. februar). Redaktørforeningen kaster ikke ut Document-redaktør. *Kampanje*. <https://kampanje.com/medier/2021/02/redaktorforeningen-med-kritikk-av-document-redaktor/>

- Johannessen, L.E., Rafoss, T.W. & Rasmussen, E.B. (2018). *Hvordan bruke teori? Nyttige verktøy i kvalitativ analyse*. Universitetsforlaget.
- Kenix, L.J. (2011). *Alternative and Mainstream Media. The converging spectrum*. Bloomsbury.
- Krämer, B. (2017). Populist online practices: the function of the Internet in right-wing populism. *Information, Communication & Society*, 20(9), 1293–1309. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2017.1328520>
- Laitila, T. (1995). Journalistic Codes of Ethics in Europe. *European Journal of Communication*, 10(4), 527–544. <https://doi.org/10.1177/0267323195010004007>
- Lejon, T. Vårt Land (2018, 14. september). Si ja til Resett-redaktør i Redaktørforeningen. *Vårt Land*. <https://www.vl.no/nyheter/2018/09/14/si-ja-til-resett-redaktor-i-redaktorforeningen/>
- Lurås, H. (2020, 12. februar). Norsk Redaktørforening har talt: De er «oss», og vi er «dem». *Resett*. <https://resett.no/2020/02/12/norsk-redaktorforening-har-talt-de-er-oss-og-vi-er-dem/>
- Mayerhöffer, E. (2021). How do Danish Right-wing Alternative Media Position Themselves Against the Mainstream? Advancing the Study of Alternative Media Structure and Content. *Journalism Studies*, 22(2), 119–136. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2020.1814846>
- Noppari, E., Hiltunen, I. & Ahva, L. (2019). User profiles for populist counter-media websites in Finland. *Journal of Alternative and Community Media*, 4(1), 23–37. https://doi.org/10.1386/JOACM_00041_1
- Norsk Redaktørforening (2017). *Vedtakter*. <https://www.nored.no/Om-NR/Vedtakter>
- Norsk Redaktørforening (21.9.2018). *Pressemelding fra Norsk Redaktørforening*. <https://www.nored.no/Redaktoernyheter/Pressemelding-fra-Norsk-Redaktoerforening>
- Norsk Redaktørforening (11.2.2020). *Pressemelding fra Norsk Redaktørforening*. <https://www.nored.no/Redaktoernyheter/NR-styret-avslor-soeknaden-fra-Luraas>
- Nygaard, S. (2019). The Appearance of Objectivity: How Immigration-Critical Alternative Media Report the News *Journalism Practice*, 13(10), 1147–1163. <https://doi.org/10.1080/17512786.2019.1577697>
- Nygaard, S. (2020). Boundary Work: Intermedia Agenda-Setting Between Right-Wing Alternative Media and Professional Journalism. *Journalism Studies*, 21(6), 766–782. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2020.1722731>
- Nygaard, S. (2021). On the Mainstream/Alternative Continuum: Mainstream Media Reactions to Right-Wing Alternative News Media. *Digital Journalism*, 1–17. <https://doi.org/10.1080/21670811.2021.1894962>
- Ottosen, R. (2004). *I journalistikkens grenseland. Journalistrollen mellom marked og idealer*. IJ-forlaget.
- Pressens Faglige Utvalg (2020). *Vedtakter for PFU*. <https://presse.no/pfu/slik-klager-du-til-pfu/vedtekter/>
- Raaum, O. (1999). *Pressen er løs! Fronter i journalistenes faglige frigjøring*. Pax.
- Raaum, O. (2003). *Dressur i pressen. Selvjustis i internasjonalt perspektiv*. Universitetsforlaget.
- Rauch, J. (2020). *Resisting the News: Engaged Audiences, Alternative Media, and Popular Critique of Journalism*. Routledge.
- Reese, S. (2021). *The Crisis of the Institutional Press*. Polity Press.
- Roberts, J. & Wahl-Jorgensen, K. (2020). Breitbart's Attacks on Mainstream Media: Victories, Victimhood, and Vilification. I M. Boler & E. Davis (red.), *Affective Politics of Digital Media. Propaganda by Other Means* (s. 170–185). Routledge.
- Rommetveit, H. (2017). Scandinavian Corporatism in Decline. I O. Knutsen (red.), *The Nordic Models in Political Science: Challenged, but Still Viable?* Fagbokforlaget.
- Ryfe, D.M. (2006). The Nature of News Rules. *Political Communication*, 23(2), 203–214. <https://doi.org/10.1080/10584600600629810>
- Ryfe, D.M. (2009). Broader and deeper: A study of newsroom culture in a time of change. *Journalism*, 10(2), 197–216. <https://doi.org/10.1177/1464884908100601>
- Ryfe, D. (2019a). Institutional Theory and Journalism. I *The International Encyclopedia of Journalism Studies* (s. 1–5). <https://doi.org/10.1002/9781118841570.iejs0037>
- Ryfe, D. (2019b). The Warp and Woof of the Field of Journalism. *Digital Journalism*, 7(7), 844–859. <https://doi.org/10.1080/21670811.2018.1517605>
- Sjøvaag, H. (2020). *Journalistikkens problem. Demokrati, økonomi og teknologi*. Universitetsforlaget.
- Skurdal, M (2020, 15. februar). En forpliktelse. Leder i *Klassekampen*. <https://arkiv.klassekampen.no/article/20200215/ARTICLE/200219973>

- Syvertsen, T., Enli, G., Mjøs, O.J. & Moe, H. (2014). *The Media Welfare State. Nordic Media in the Digital Age*. The University of Michigan Press.
- Sørum, K.Y., Rasmussen, T., Amarloui, K. & Alnæs, Å.H. (2012). Presseetikk og autonomi: Pressenormers bidrag til journalistikkens selvstendigjøring. *Norsk Medietidsskrift*, 19(2), 130–150.
- Tjora, A. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. Gyldendal.
- Vos, T.P. (2019). Journalists' Endangered Professional Status. *Journalism*, 20(1), 122–125. <https://doi.org/10.1177/1464884918809279>
- Waatland, E. (2019, 26. april). «De politiske aktivistene i Resett er ikke journalister. Men de har alt å tjene på å late som». Kommentar i M24. <https://m24.no/erik-waatland-resett/de-politiske-aktivistene-i-resett-er-ikke-journalister-men-de-har-alt-a-tjene-pa-a-late-som/216675>.
- Ward, S. (2015). *The Invention of Journalism Ethics: The Path to Objectivity and Beyond*. McGill-Queen's University Press.
- Ward, S. (2019). *Disrupting Journalism Ethics: Radical Change on the Frontier of Digital Media*. Routledge.
- Wodak, R. (2015). *The politics of fear: what right-wing populist discourses mean*. Sage.
- Zelizer, B. (1993). Journalists as Interpretive Communities. *Critical Studies in Mass Communication* 10(3), 219–237.